

Gemeinsam Äntwert vun der Ministesch fir Ëmwelt, Klima an nohalteg Entwécklung a vum Minister fir Landwirtschaft, Wäibau a ländlech Entwécklung op d'parlamentaresch Fro n°5854 vum 2. Mäerz 2022 vun dem éierwäerten Deputéierten Gusty Graas iwwert "Engrais biologique"

Wéi ass d'Meenung vun de Ministeren zu esou engem Biodünger?

Generell sief gesot, datt et Wierm ginn, déi biologeschen Dünger hierstellen. Mee net all Wierm si kapabel dës Zort Dünger ze maachen. Nëmme verschidden « épigés »¹ Wierm (z.B. vun der Gattung *Eisenia sp.*, wéi *Eisenia foetida*) kënnen dat maachen. Déi Wierm liewen an der Natur an organeschem Milieu (z.B. Mëschtekoup, Bëschhumus...) an ernäre sech vun doudegem organeschem Material dat se do fannen. D'Wierm zersetzen direkt d'organesch Materialien bei der Verdauung an och indirekt an dem si d'mikrobiologesch Aktivitéit (Pilzen a Bakterien) ureegen. Dank dëser Zersetzung vum organeschen Material, ginn d'Närstoffer déi am Ursprungsmaterial sinn no an no disponibel fir Planzen gemach. Duerch d'Zersetzung entsteet aus deene Materialien e stabelen Humus mat villen Nährstoffer.

D'Vermi-Kompostéierung (Vermicompostage oder Lombricompostage op Franséisch) ass eng Technik déi d'épigés Wierm notzt fir organesch Materialien ze zersetzen fir se als Dünger weiderzeverschaffen. Dës Technik ass no un der klassischer Kompostéierungstechnik, mee si huet keng thermesch Phas a brauch adaptéiert Wierm (déi klassesch Kompostéierung brauch keng Wierm). D'Vermi-Kompostéierung ass en natierlecht Verfahren, dat de Mënsch optimiséiert huet fir déi beschte Liewensbedingunge fir d'Wierm ze schaafe (Temperatur: 15-25°C; héich Fiichtegkeet: 75-85%; pH: 6,5-8).

De Vermi-Kompost besteet haaptsächlech aus stabelen organeche Materialien (Humus), mat ville Nährstoffer a ville Mikroorganismen (Pilzen a Bakterien). E gudd Vermikompost ass en éischtklassegen Dünger fir Planzen, deen och an der biologescher Landwirtschaft benotzt kéint ginn.

Awer d'Proprietéiten vum Vermi-Kompost als organeschen Dünger sinn nach relativ onbekannt an hänke vun de benotzten organeschen Materialien of. Et ass awer unzehuelen, datt:

- De Vermi-Kompost eng gläichwärtig oder souguer eng méi staark Düngkraaft wéi aner organesch Düngere (z.B. Mësch, Kompost, Klärschlamm...) huet;
- Seng Verwendung d'Planzenqualitéit an d'Planzengesondheet verbessert: d'Planzen kéinten sech da besser géint Schädlingen behaapten (z.B. Blatlais) an méi Sekundärmetaboliten wéi Vitamin-C produzéieren (dëst ass awer nach net wëssenschaftlech nogewisen);
- Den organesche Kuelestoff deen am Vermi-Kompost ass méi stabil ass wéi an frëschene Düngere (z.B. Mësch). Dat kéint gënschteg sinn - wéi beim klassesche Kompost-, fir d'organesch Kuelestoffstocken am Buedem ze erhéigen;
- Dass de Vermi-Kompost, well en onni thermesch Phas ofleeft, eng gréisser Biodiversitéit vun der Mikroflora am Kompost opweist ewéi den traditionellen Kompost, wat kéint gënschteg si fir d'Biodiversitéit am gedüngte Buedem.

Well de Vermi-Kompost keng thermesch Phase duerchleeft, ass en net hygieniséiert an kann doduercher geféierlech (z.B. Presenz vun Ereeger) fir d'Gesondheet vu Mensch an Déier, déi dem Produkt ausgesat sinn, sinn. Dofir ass et wichteg, den Vermi-Kompost, ewéi all anere Kompost och, viru senger Verwendung ze iwwerpräiwen. Dat ass zemoos wichteg fir den Ubau vun Uebst a Geméis dat een kann réi iessen.

¹ D'épigés Wierm sinn d'Wierm déi liewen nëmme un der Uewerfläch vum Buedem. Si ginn ni an d'Déift vum Buedem.

Wéi déi aner organesch Dünger kann de Vermi-Kompost och Schadstoff wéi Schwéiermetaller enthalen, also muss och dësen Aspekt iwwerpréift ginn.

Fir datt esou en organeschen Dünger als Produkt fir de Maart kann zougelooss ginn, ginn et 2 Méiglechkeeten:

- entweder den Dünger passt an eis national Gesetzgebung, wat de *Règlement grand-ducal modifié du 14 mai 1992 relatif au commerce des engrais et des amendements du sol* ass. Hei ass d'*Annexe VI Amendements organique du sol* zoutreffend an de Produit hätt d'Dénotatioun « Amendement organique mélangé » oder « Amendement organique mélangé riche en matières organiques » wann op mannst 22% matières organiques dran enthale sinn oder;
- et muss ee waarden, bis dat neit EU Reglement iwwert d'Dünger, de *RÈGLEMENT (UE) 2019/1009 DU PARLEMENT EUROPÉEN ET DU CONSEIL du 5 juin 2019 établissant les règles relatives à la mise à disposition sur le marché des fertilisants UE, modifiant les règlements (CE) n° 1069/2009 et (CE) n° 1107/2009 et abrogeant le règlement (CE) n° 2003/2003* den 16 Juli 2022 a Kraaft trëtt. Och hei muss den Dünger an eng vun den « Catégories fonctionnelles de produits (PFC) » passen, an dësem Fall wär dat 'PFC 1.A Engrais organique'.

Fir datt deen Dünger no senger Zouloossung a vu senger Zesummesetzung hier kann am Bio-Landbau genotzt ginn, muss en dann nach vun enger unerkannter Bio-Kontrollstell als am Biolandbau asetzbar approuvéiert ginn, da kann dat och op d'Verpackung an z.B. op d'Promotiouns-Material stoe kommen. Dono kënnen da Biogärtner a Biobauern dësen Dünger asetzen, wann et op hire Stécker néideg ass.

Beim Ausbréngen vum Dünger müssen d'Dispositiounen vum *Règlement grand-ducal du 24 novembre 2000 concernant l'utilisation de fertilisants azotés dans l'agriculture* agehale ginn. Dësen gëtt am Moment iwwerschaft fir ë.a. den Besoinen vun der europäescher Nitratdirektive an den Ziler fir Lëtzebuerg betreffend d'Emissiounen vu Loftschadstoff ugepasst ze ginn.

Onofhängeg vum Notzen vum Dünger muss een och d'Aspekter, déi seng Produktioun begleeten, consideréieren, fir kënnen eng belaaschtbar Ausso ze maachen, ob d'Produktioun vun sou engem Dünger net unerwünschten Ëmweltpakter huet wéi z.B. d'Fräisetzung vun Treibhausgaser. Eng konkret Ausso dozou ass hei net méiglech, well sou Donnéeën net virleien.

Ass de Ministere bekannt, ob och schonn zu Lëtzebuerg esou e Biodünger mat Wierm hirgestallt gëtt?

Der Ëmweltverwaltung ass keng Anlag am Land bekannt, an där duerch Vermi-Kompostage Dünger produzéiert gëtt.

Falls de Bauer interesséiert wier esou e Wurmstall opzeriichte fir Biodünger hierzustellen, wat fir Geneemegungsprozedure missten do applizéiert ginn?

Eng Kompostéierung vun organeschem Material ënnerläit der Commodo-Gesetzgebung (*loi modifié du 10 juin 1999 relative aux établissements classés*). Esou ass eng professionnell Kompostéierung no der Commodo-Nomenklatur (*Règlement grand-ducal modifié du 10 mai 2012 portant nouvelles nomenclature et classification des établissements classes*) eng Classe 4 wann se eng Kapazitéit vun manner wéi 1 Tonn den Dag huet, eng Classe 3 wann se eng Kapazitéit vun méi wéi 1 Tonn bis 15 Tonnen huet an eng Classe 1 wann se eng Kapazitéit vun 15 t huet. Des Weideren kéinten natierlech nach aner Geneemegungen (Waasser, Naturschutz) néideg sinn, jee nodeems, wou déi Anlag opgeriet soll ginn oder je nodeems, wat fir en Material agesat gëtt.

LE GOUVERNEMENT
DU GRAND-DUCHÉ DE LUXEMBOURG
Ministère de l'Environnement, du Climat
et du Développement durable

Déi benotzte Wierm mussen natierlech eenheemesch Sorten sinn, fir dass keng net heemesch Aarten zu Lëtzebuerg ageschleeft géinge ginn, déi fir eisen Ecosystem ee Problem kéinte ginn.

Natierlech kënnen och nach aner Autorisatiounen um Niveau vun der Infrastruktur an dem Bau néideg sinn.

Lëtzebuerg, den 12. Abrëll 2022
(s.) Carole Dieschbourg
Ministesche fir Ëmwelt, Klima an nohalteg Entwécklung